

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniæ Agrippinæ, 1653

Sermo IV. Incrustatio Parietis-Spei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

conjuncti viderentur. Nullum inter eos intercedebat connectendæ
 causa camenti genus: intrinsecus ferreis vinculis (exceptis meri-
 dionalibus, ne australi vento ferrum corrumpetur)
 constringebantur. Consulatur idem Scriptor de Mensuris
 Templi Salomonici, Tomo 2. à pag. 550. Et Pineda de
 rebus Salomonis libro quinto cap. 5. nec non Tirinus in lib. Reg.
 & Paralip. ibidemque Cornelius de Lap.

S E R M O IV.

I N C R U S T A T I O

Parietis Spei.

CONSTRUCTO Pariete, ne rudis maneat, Incrustatione or-
 nari solet: & tribus ferè coriis, seu cutibus obducitur. Prima
 parietis superficiem æquat, auferendo scabritiem; ac vocatur Pri-
 mum Tectorium, vel Crusta: altera colorem aliquem addit:
 postrema demum pictura polit. Simile quid accidit in Pariete-
 Spei.

ARTICULUS I.

T E C T O R I U M

Parietis Spei.

T I M O R D O M I N I .

SPEI Paries obducendus est, tanquam Tectorio pri-
 mo, Timore Domini, qui aufert eminentias præ-
 sumptionis, & explet inanitates pusillanimitatis.

Quarta Pars.

Ll

Cer-

Certè, à Spe non debere abesse Timorem, docet Salomon Proverbiorum iv, hoc enunciato: *In Timore Domini fiducia fortitudinis: & filiis ejus erit Spes.* Ecclesiasticus etiam cap, xi. timentes nominatim ad sperandum exhortans: *Qui timetis Dominum sperate in illum: & in oblectationem veniet vobis misericordia.* Iterum cap. xv. *Oculi Domini ad timentes eum.* Confirmat id ipsum S. Augustinus Sermone xv, ad Fratres in Erèmo, ita illos alloquens. *O Spes! tu omnia portare facis dulciter & suaviter. Eia ergo, fratres, hanc amate, hanc tenete, nō tamen sine Timore. Quia qui sperat, nō timet, negligens est: qui autē timet, & nō sperat, depressus est, & descendit in profundum, quasi lapis.* S. Bernardus quoq; Sermone vii. in Cantica, agens de osculo duorum pedum Domini, docet, Timorē Spei esse copulandum: esse autem etiam periculosum, si se jungantur. Nam *recordatio solius judicii quæ Timorem parit, in barathrum desperationis precipitat: & misericordie fallax assentatio pessimam generat securitatem.* Immò, tam est cognatus Spei Timor, ut præclari in Architecturâ Magistri idcirco ipsum Timorem appellerint Murum. Disertè S. Chrysostomus homilia xv. ad populum: *Timor nihil est aliud quàm Murus, & munimentum, & turris inexpugnabilis. Etenim multa nobis munitionis opus est, quia multa sunt ubique insidia.* Et S. Cyrillus lib. secundo in Isaiam Prophetam: *Tenendum est, animam Dei Timore velut Muro obseptam fortem esse, & quodammodo invictam & vires eorum, qui manus cum ea conserunt, expugnata.*

ARTICULUS II.

CRUSTA

Parietis Spei.

LONGANIMITAS.

ALTERA In crustatione obducitur Spes-Parietis Longanimitate. Spes quæ differtur, affligit animam: et

omni-

omninò deiiciat, Longanimitate perficitur. Hanc Cru-
 scam Spei appingit S. Cyprianus de bono Patientiæ
 hunc in modum differens: *Tolerandum & perseverandum*
est, fratres dilectissimi, ut ad Spem veritatis, & libertatis admissi,
ad veritatem & liberalitatem ipsam perveniamus. Quia hoc
ipsum, quod Christiani sumus, fidei & Spei res est. Ut autem fides
& Spes ad fructum suum possint pervenire Patientia opus est.
Cum enim quod non videmus, speremus, per Patientiam illud
ipsum expectamus: propterea, expectatio, quæ Longanimitatis est,
& Patientia necessaria est, ut id quod esse cœpimus, impleamus;
& quod credimus ac speramus, DEO præstante, capiamus.

ARTICULUS III.

VELVM

Parietis Spei.

HUMILITAS.

PRÆTER Incrustationem duplicem, in Principum au-
 lis, templisque vestiuntur parietes, vel picturâ
 penicillo obducta, vel precioso & exotico ligno,
 vel peristromatis & aulæis: hæ sunt parietum vela-
 mina: quorum loco in Domo Sapientiæ quadrupli-
 cem Spei parietem vestit HUMILITAS: quâ nisi is
 obducatur, & quod in eo adhuc inane, impleatur, vel
 obveletur, facillimè ventis superbiæ australibus, borea-
 libusque corrumpitur. Notavit id D. Chrysostronus, quî
 homilia XXI. in Genes. Oportet quidem, inquit, in virtute, &
 rectè factis Spem salutis habere. non tamen idcirco magnificè te
 circumspicere, & multum de te sentire; sed tunc magis humilem
 & modestum esse, cum magnas virtutum diuitias congesserimus.
 Sic enim & ipsi collectas divitias custodiamus, & gratiam DEI

Ll 2

nobis

nobis conciliabimus. Enimverò & propter hoc Christus discipula dicebat: Cùm feceritis omnia, dicite, Servi inutiles sumus. Idem S. Pater homilia tertia in illud, *Elatum est Cor Oſia*: Nihil, ut perinde gignit superbiam, quam Bona Conſcientia, niſi advigilemus. Vnde & Chriſtus, ſciens, quod poſt benefacta hic morbus adoriatur, dicebat diſcipulis: Cùm omnia feceritis, dicite, *Servi inutiles ſumus*. Quasi diceret, poſtquam Spei-Parietes bonorum operum lapidibus extruxeritis, & longanimitate ac Patientia incruſtaveritis, Aulæum Humilitatis appendite. Aliud quid ſuggerit benè obſervandum homilia tertia in Matthæum ſic ſcribens. *Quando aliqua præclare fecerimus, habemus eum debitorem ob res benè geſtas*. Quando verò nihil arbitramur nos operatos egregium, amplius etiam ob talem meremur affectum, quàm propter opera ipſa, qua fecimus. Exiſtimat igitur Chryſoſtomus: Minimum deſenſiſſe, tam eſſe magnum, quàm maximas res feciſſe. Hoc eſt Humilitatis meritum.

QVO CIRCA monent ſeriò ſanctiſſimi Viri, & per ſtomate oblivoniſ bene facta noſtra velemus, ne illorum aſpectu ſuperbiæ affectus inſurgat. Præclare S. Gregorius Papa lib. ix. *Moralium cap. 17*. *Si ſciſimus bona, quæ agimus, ad elationem diſcimus: ſi neſciſimus, minimè ſervamus*. Quis enim de virtutiſ ſuæ conſcientia non quantulumcumque ſuperbiat? aut quis ruruſum bonum in ſe cuſtodiat, quod ignorat? Sed contra utraq; quid ſupereſt? niſi ut recta quæ agimur, ſciant, quando neſciamus: ut hæc & recta eſtimemus, & minima; quatenus ad cuſtodiam ſanctificet animam ſcientia rectitudiniſ, & in morem non elevel eſtimatio minorationiſ. Hic ſenſus tuitur religioſiſſimi Abbatiſ Bernardi, qui licet multis anniſ ſuè nuè laboraſſet in erigendo Spei-Pariete, cùmuliſ, cõligatiſque gratiæ vinculo bonorum operum meritiſ, per men epistoſa cccx. quam, cùm penè animam ageret, eſtavit, ita loquitur: *Orate Salvatorem, ut tempeſtuum exitum*

exitum non differat: curate munire votis calcaneum nudum
 meritis. Idem docet nos in precibus suis Ecclesia, quæ sic
 orat (a) DEUS, qui conspicias, quia ex nulla nostra actione confi-
 dimus: Et, (b) Vbi nulla suppetunt suffragia meritorum, tuis nobis
 succurre presidis. Denique in Canone Missæ: Intra quorum
 nos consortium non estimator meriti, sed veniæ quasumus largitor
 admitte.

(a) Dom. Sexag. (b) Dom. Advent. secreta.

ARTICULUS IV.

SECURITAS

A Muro Spei.

SPei Parietem, qui & Murus est, si in anima nostra
 extruamus, securi ab omni adversariorum incurſu
 prævalente erimus. Quis enim non sit securus, quem
 cingit vndequaque Murus, ex ære, lapide, latere ita
 compactus, ut nullius extranea vi, modò illum iniqui-
 nus conservare velit perrumpi possit? Ita meritò excla-
 mavit cantando Psaltes Regius: (a) In Domino sperans non
 informabor. Et, (b) Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion,
 non commovebitur in æternum, qui habitat in Ierusalem. Montes
 in circuitu ejus, & Dominus in circuitu populi sui. Hoc est mu-
 nimentum fidelium. In silentio & Spe fortitudo vestra, inquit
 Propheta. (c) Beati omnes qui expectant Dominum:
 nimirum, inclusi sunt in loco tutissimo, in quem nulla
 potest irrumperere adversitas, nulla prædominari hosti-
 litas. Egregiè S. Hieronymus, idcirco quos fidei suæ
 commissos erudiebat, intra Spei munimentum, ut se

Ll 3

inclu-

(a) Psal. xxv. (b) Plcxix. 1. (c) Isaiæ xxx. 15.

includerent, & detinerent hortabatur. Similiter S. Gregorius, cujus est ista præclara sententia hom. xvii. in Ezechielem: *Spes cælestium mentem solidat, ne concutatur fluctibus tumultuum terrenorum.* De qua & per Paulum dicitur ad Hebr. vi. *Quam sicut anchoram habemus anime tutam ac firmam* Alibi idem Magnus Papa: *Spes in aternitatem ænimum erigit, & idcirco nulla mala exterius qua tolerat, sentit.*

Hoc cincti Muro intrepidè hostes suos proritabant fortissimi Christi pugiles, neque Martyres solùm, sed illi quoque, qui super misericordiæ divinæ fulcimentum, operum bonorum molem, in eremo, & monasteriorum claustris crexerant. Ex iis Paulus Eremitarum primus morti propinquus dicebat, Hieronymo teste, *Peracti cursu superest mihi Corona justitiæ.* Et Hilariion sylvicula, ita semet animabat: *Egredere anima mea, egredere, quid times? Septuaginta propè annis servisti Christo, & mortem times? Magis animosè Martinus, qui jam jam migraturus magna fiducia dicebat astanti Diabolo. Quid hic adstas cruenta bestia nihil in me funesti reperies: Abrahæ me sinus excipiet.* Et pauca confidentia vir Seraphicus Franciscus, cujus extrema verba fuisse refert S. Bonaventura: *Educ de custodia animam meam ad consistendum navini tuo. Me expectant justii, domine, nec retribuas mihi.*

ARTICVLVS V.

ANACEPHALÆOSIS

Architecturam Parietis- Spei ob oculos ponens.

AVDISTIS ad Spei-Parietem construendum conuenire DEUM, ut Principem Architectum, homines

ut secundarias operas; *Fidem*, ut fundamentum; *Pactum*,
Iuramentum, & *Misericordiam*, Divinam, ut *Coronidem* fun-
 damento impositam & cingentem: Christi Merita, ut
Lapides; Bona fidelium Opera, tum *Patientiam*, *Miseri-*
cordiam, *Conscientiam*, ut *Lateres*: Divinam *Gratiam*,
 ut *Calcem*, & *Nexum aureum*: *Timorem*, *Humilitatem*,
Longanimitatem, ut *Incrustationes*. Quibus ita fiden-
 dum, ut præcipuè tamen in DEUM, Christi que Servato-
 ris Merita mens figatur, placeatque illud Bernardi epi-
 phonema: *Prætendat alter meritum, sustinere se jactet pondus*
diei & astus: Mihi adherere DEO bonum est: Ponere in Domino
DEC SPEM meam.

SERMO V.

TECTVM

DOMVS SAPIENTIÆ.

PARIETIBVS ad normam erectis, firmatisq; imponitur
 summa pars Domus, qua cetera teguntur, ideooq; TECTVM
 dicitur. Quod quale nam sit in Domo Sapientie sive Edificio Spi-
 rituali, paucis expediam cum in superioribus sit expressum, & qua-
 damtenus explicatum.

ARTICVLVS I.

TECTVM

Domus Sapientie.

CARITAS.

VT suprema Virtutum, ita partium Domus, quæ Vir-
 tutibus constat, est *Caritas*, quâ, tanquam culmine
 L1 4 impo-